

TUJI JEZIK - NEMŠČINA

Srednje splošno izobraževanje

Gimnazija

Gimnazija s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri

Gimnazija z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri

Dvojezična slovensko-madžarska gimnazija na narodno mešanem območju Prekmurja

Klasična gimnazija

Ekonomska gimnazija

Ekonomska gimnazija s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri

Tehniška gimnazija

Tehniška gimnazija s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri

Umetniška gimnazija

Umetniška gimnazija s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri

UČNI NAČRT

IME PREDMETA: tuji jezik - nemščina

Izobraževalni program gimnazije, izobraževalni program gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri, izobraževalni program gimnazije z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri:

obvezni predmet (420 ur)

izbirni predmet (70/105/140/210 ur)

maturitetni standard (420 ur)

Izobraževalni program ekonomske gimnazije, izobraževalni program ekonomske gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri, izobraževalni program tehniške gimnazije, izobraževalni program tehniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri, izobraževalni program umetniške gimnazije - plesna smer; modul B: sodobni ples, izobraževalni program umetniške gimnazije - smer gledališče in film, izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri - glasbena smer; modul A: glasbeni stavek, izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri - glasbena smer; modul B: petje-instrument, izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri - likovna smer:

obvezni predmet (420 ur)

maturitetni standard (420 ur)

Izobraževalni program dvojezične slovensko-madžarske gimnazije na narodno mešanem območju Prekmurja, izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer; modul A: glasbeni stavek, izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer; modul B: petje-instrument, izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer; modul C: jazz-zabavna glasba, izobraževalni program umetniške gimnazije - plesna smer; modul A: balet, izobraževalni program umetniške gimnazije - likovna smer:

obvezni predmet (420/350 ur)

maturitetni standard (420 ur)

Izobraževalni program klasične gimnazije:

obvezni predmet (420 ur)

izbirni predmet (280 ur)

maturitetni standard (420 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Stanka Emeršič, OŠ Janka Padežnika Maribor, Mojca Hojski, OŠ Blanca, dr. Saša Jazbec, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, dr. Brigita Kacjan, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, dr. Liljana Kač, Zavod RS za šolstvo, Monika Krančič, OŠ I Murska Sobota, Tatjana Lubej, OŠ Janka Glazerja Ruše, mag. Tamara Ogorevc, OŠ dr. Jožeta Toporišiča Dobova, Mateja Pivec, Prometna šola Maribor, Srednja prometna šola Maribor, Suzana Ramšak, Zavod RS za šolstvo, dr. Andreja Retelj, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Irena Rimc Voglar, Strokovno izobraževalni center Brežice, Valerija Šijanec, OŠ Odranci, Milojka Vaupotič Kučan, Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer, Mojca Velušček, Gimnazija Ledina, Susanne Volčanšek, Zavod RS za šolstvo, Vesna Vršič, Zavod RS za šolstvo, Mihaela Urška Zakošek, Srednja zdravstvena in kozmetična šola Celje, Milena Zavec, Ekonomska šola Murska Sobota, Srednja šola in gimnazija, Peter Zupan, Gimnazija Kranj

Avtorice specialnih specialnodidaktičnih priporočil za tuje jezike: dr. Silva Bratož, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, dr. Nadja Dobnik, Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, dr. Melita Lemut Bajec, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, dr. Darja Mertelj, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, dr. Andreja Retelj, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, dr. Marjana Šifrar Kalan, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Susanne Volčanšek, Zavod RS za šolstvo

JEZIKOVNI PREGLED: Katja Križnik Jeraj

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-tuji-jezik-nemscina_gim-si-is-dv-kl-ek-ek_si-teh-teh_si-um-um_si.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](https://cobiss.si)-ID **248065539**

ISBN 978-961-03-1085-3 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

BESEDILO O SEJI SS

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 244. seji, dne 22. 5. 2025, določi učni načrt tuji jezik – nemščina za izobraževalni program gimnazije, izobraževalni program gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri, izobraževalni program gimnazije z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri, izobraževalni program dvojezične slovensko-madžarske gimnazije na narodno mešanem območju Prekmurja, izobraževalni program klasične gimnazije, izobraževalni program ekonomske gimnazije, izobraževalni program ekonomske gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri, izobraževalni program tehniške gimnazije, izobraževalni program tehniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri, izobraževalni program umetniške gimnazije in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtnice, učnih načrtov ter katalogov znanj)

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti connihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspiis dit eaquasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaeepd quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiarn aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusciisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
- I:** *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solosores dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

- Dijak
- » Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
 - » Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
 - » **Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelli quam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
 - » **Ut fuga. Nemperum fuga.**
 - » Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
 - » Omnim ut doluptur, quam consequ.
 - » *Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
 - » *Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.*
 - » Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelli quam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
 - » *Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaborest quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

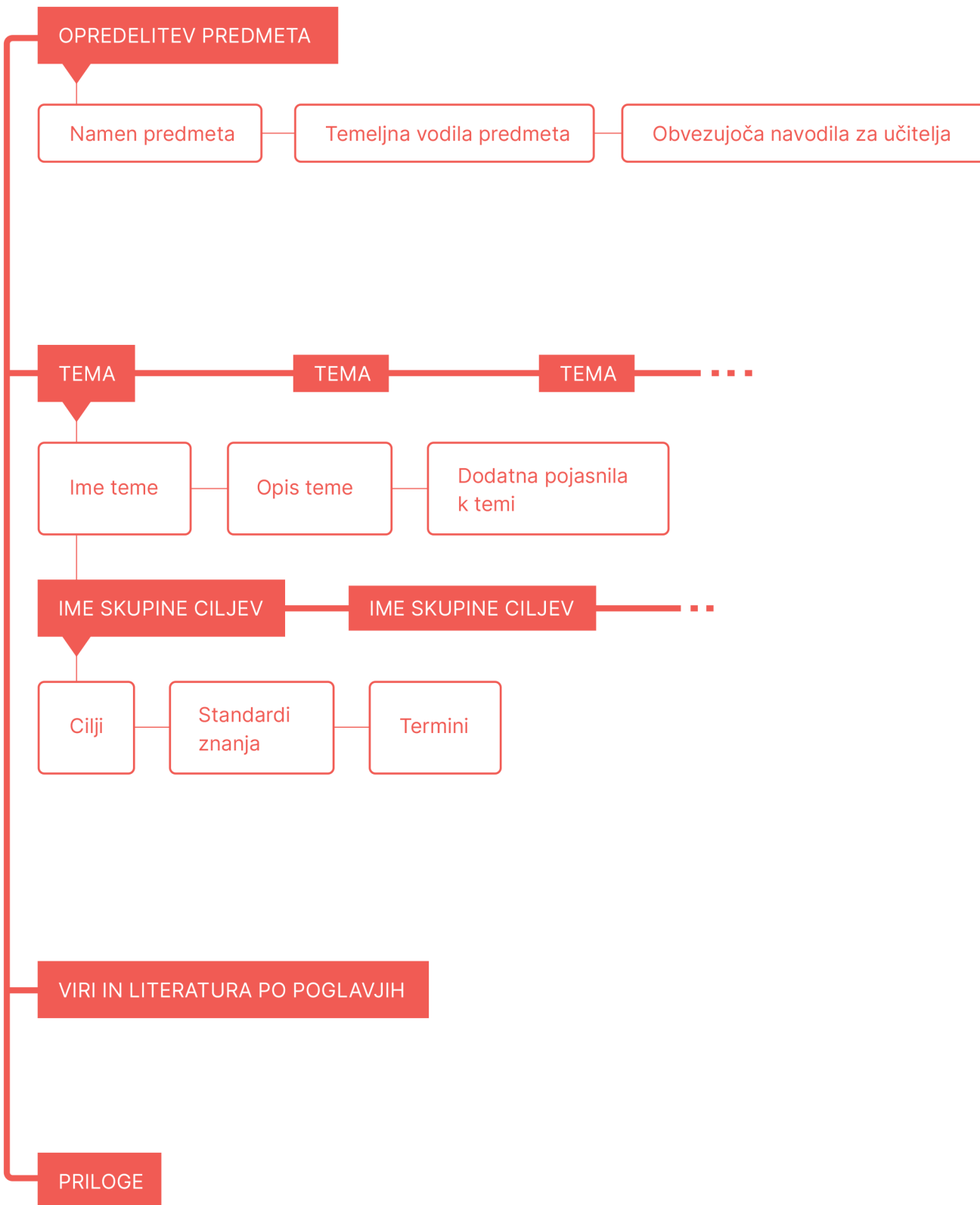
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 9

Namen predmeta..... 9

Temeljna vodila predmeta 9

Obvezujoča navodila za učitelje 10

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 11

SPREJEMANJE..... 12

Razumevanje ustnega izražanja in
avdiovizualnega gradiva..... 12

Bralno razumevanje..... 14

TVORJENJE..... 16

Ustno izražanje..... 16

Pisno izražanje 18

INTERAKCIJA 20

Ustna interakcija 20

Pisna interakcija..... 22

Spletna interakcija 23

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN
MEDKULTURNOST 24

Posredovanje besedila 26

Posredovanje konceptov in posredovanje
pri sporazumevanju.....27

Raznojezična in medkulturna zmožnost28

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE
ZMOŽNOSTI..... 29

Jezikovna zmožnost..... 30

Pragmatična in sociolingvistična
zmožnost..... 35

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH.....38

Posredovanje, raznojezičnost in
medkulturnost 38

POSREDOVANJE BESEDILA 39

PRILOGE 40

Priloge po poglavjih..... 40

SPREJEMANJE..... 40

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST
IN MEDKULTURNOST 40

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO
..... 40

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE

ZMOŽNOSTI 40

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Tuji jezik - nemščina se v gimnazijskem programu poučuje kot obvezni predmet (prvi tuji ali drugi tuji jezik) od 1. do 4. letnika. V izbirnem delu programa se poučuje kot tretji tuji jezik.

Učenje nemščine v gimnazijskem programu prispeva k razvijanju celostne sporazumevalne zmožnosti v več jezikih. Pripomore k avtonomnemu vseživljenjskemu učenju jezikov, večji odprtosti, razumevanju in sprejemanju drugačnosti, intelektualni širini, fleksibilnosti in družbenem udejstvovanju posameznika kot raznojezičnega in raznokulturnega govorca. Znanje nemščine in razumevanje kultur nemškega govornega prostora, vpetost nemščine v slovenske kulturno-zgodovinske okvire in današnji evropski prostor dijaku omogočajo, da dostopa do informacij v nemškem jeziku, se sporazumeva, sodeluje ter deluje na številnih družbenih in izobraževalnih področjih, na lokalni, regionalni in mednarodni ravni. Nemščina je v Sloveniji jezik sosedov, pomembna pa je tudi kot jezik domačih govorcev v sedmih evropskih državah ter kot tuji jezik sporazumevanja med govorci v mednarodnih skupnostih. Znanje nemščine dviguje raven konkurenčnosti posameznika na izobraževalnem, javnem in poklicnem področju.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Učenje nemščine poteka v sporazumevanju in za sporazumevanje v realnih življenjskih kontekstih. Učne dejavnosti in strategije sprejemanja, tvorjenja, interakcije, posredovanja ter raznojezičnosti in medkulturnosti spodbujajo aktivno vlogo dijaka v vseh fazah učenja. Naloge pri pouku nemščine so osredinjene na dijaka in učenje ter mu omogočajo stik z avtentičnim jezikom, ga spodbujajo k reševanju osmišljenih, skupnih opravil, pri katerih pozornost ni ozko usmerjena zgolj v učenje jezikovnih struktur. Medpredmetno zasnovane dejavnosti, vključevanje skupnih ciljev ter projektno in problemsko zastavljene naloge dijaku omogočajo doseganje in izkazovanje celostnega, bolj kompleksnega in trajnega znanja.

Za doseganje splošnega jezikovnega znanja predlagamo naslednje sporazumevalne vsebine:

- » osebna identiteta,
- » bivanje in vsakodnevno življenje,
- » potovanja in prosti čas,

- » medosebni odnosi in počutje,
- » skrb za zdravje in telesno nego,
- » nakupovanje, potrošništvo in trajnostni razvoj,
- » hrana in pijača,
- » izobraževanje in delo,
- » javni prostori in storitvene dejavnosti,
- » narava, okolje in podnebne spremembe,
- » znanost, digitalizacija, tehnologija in množični mediji,
- » kulture in jeziki.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Znanje nemščine je pri dijakih ob vstopu v gimnazijski program različno, zato je pouk treba prilagoditi tako, da je vsakemu dijaku omogočena nadgradnja obstoječega jezikovnega znanja in ohranjanje motivacije za nadaljnje učenje nemščine. Tako učitelj kot dijak pri pouku v čim večji meri uporabljata nemščino kot jezik sporazumevanja.

Pričakovana raven znanja nemščine ob zaključku gimnazijskega izobraževanja je opredeljena po Skupnem evropskem jezikovnem okviru (Svet Evrope, 2023) in sicer za prvi tuji jezik B2, za drugi tuji jezik B1 ter za tretji tuji jezik raven A1 (najmanj 70 ur pouka) ali A2 (najmanj 140 ur pouka).

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

SPREJEMANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Sprejemanje zajema razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva ter bralno razumevanje. Dijak kot poslušalec, bralec ali gledalec sprejema in procesira pisna ali govorjena besedilo (v živo ali posneto) ter avdiovizualno gradivo (video posnetki, filmi, serije, oddaje). Besedila za sprejemanje tvori ena ali več oseb.

Za razumevanje besedil dijak uporablja strategije sprejemanja, kot so uporaba ilustracij, naslovov, podnaslovov, nadalje sklepanje iz sobesedila (npr. poznavanje strokovne vsebine) ter raba jezikovnih opor (npr. številke, imena, besedni koreni) ter nebesednih ponazoril (npr. glas in govorica telesa).

Za opis pričakovanih ravni zmožnosti sprejemanja gl. tudi lestvici za Splošno razumevanje ustnega izražanja (Svet Evrope, 2023, str. 46) ter Splošno bralno razumevanje (Svet Evrope, 2023, str. 52).

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

»Razumevanje ustnega izražanja« nadomešča izraz »slušno razumevanje«. Do spremembe je prišlo zaradi prilagoditve izrazov, ki bi bili uporabni tudi za znakovne jezike in tako bolj vključujoči glede načina sporazumevanja. Izraz »ustni« v skupnosti gluhih in naglušnih vključuje namreč tudi kretanje (Svet Evrope, 2023, str. 19-20).

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA IN AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA

CILJI

Dijak:

- : razvija zmožnost razumevanja govorjenih besedil in avdiovizualnega gradiva z znanimi splošnimi vsebinami v standardnem jeziku,
- : nadgrajuje strategije sprejemanja besedil in avdiovizualnega gradiva.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

3. tuji jezik (A1)

- » prepozna vsakdanje, obravnavane besede v znanem kontekstu (npr. pozdravi, števila, osnovni osebni podatke), če je izražanje jasno in počasno, z dolgimi premori;
- » razume osnovne informacije v govorjenih besedilih o vsakdanjih znanih temah, če so sporočene jasno in počasi ter podprte z gestami;
- » razume osnovne informacije v govorjenih besedilih o vsakdanjih znanih temah, če so sporočene jasno in počasi ter podprte z gestami.

3. tuji jezik (A2)

- » prepozna in razume pogosto uporabljene besedne zveze in pogosto besedišče, ki se nanašajo na najbolj temeljne stvari (npr. osnovni osebni podatki, podatki o družini, nakupovanje, neposredno okolje, šola in poklic), če je izražanje jasno, počasno in razločno;
- » razume bistvo preprostih, kratkih govorjenih besedil na znane, vsakdanje teme (npr. opis kraja, dogodka), če je izražanje jasno, počasno, razločno in v standardnem jeziku.

2. tuji jezik (B1)

- » izlušči glavne informacije govorjenih besedil na znane in konkretne teme; besedila so preprosta, vizualno podprta, npr. predstavitev, opis predmeta, posamezne podrobnosti v napotkih, navodila za znane dejavnosti;
- » izlušči glavne informacije in pomembne podrobnosti govorjenih besedil o znanih temah (npr. radijski intervju, pripovedovana zgodba), če so posredovana jasno in razločno ter v standardnem jeziku.

1. tuji jezik (B2)

- » razume globalno sporočilo in posamezne ključne podrobnosti daljšega govorjenja v standardnem jeziku, ki se nanaša na znane, konkretne in abstraktne teme;
- » razume daljša kompleksna govorjena besedila (npr. predavanja, diskusije) z jasno strukturo in argumentacijo. Tema je konkretna ali abstraktna, lahko je tudi specifična, če izhaja iz interesov ali strokovnega področja dijaka.

BRALNO RAZUMEVANJE

CILJI

Dijak:

🟡: razvija zmožnost bralnega razumevanja različnih vrst besedil (tiskanih in digitalnih),
 SC (1.1.4.1)

🟡: nadgrajuje bralne strategije za razumevanje, analiziranje in vrednotenje raznolikih bralnih gradiv.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

3. tuji jezik (A1)

- » prepozna posamezne znane besede v kratkih njemu znanih kontekstih. Besedila so lahko tudi vizualno podprta, napisana v jeziku, v katerem prevladujejo pogosti vsakdanji izrazi;
- » razume osnovno sporočilo in preproste povedi v zelo kratkih, vsakdanjih besedilih (npr. voščilnice, vabila, preprosti oglasi). Besedila so napisana v jeziku, v katerem prevladujejo pogosti vsakdanji izrazi.

3. tuji jezik (A2)

- » razume glavne informacije v kratkih besedilih, ki opisujejo ljudi, kraje, vsakdanje življenje, kulturo itn., če je v njih uporabljen jasan in preprost jezik;
- » razume kratka, preprosta, vsakdanja besedila, kot so npr. kratke zgodbe ali poenostavljeni članki, oglasi, prospekti, jedilniki in urniki. V njih zna poiskati natančno določen, predvidljiv podatek.

2. tuji jezik (B1)

- » razume besedila o vsakdanjih temah (npr. dialogi, opisi, zgodbe, članki), v katerih prevladuje pogosto rabljeno besedišče;
- » razume preprosta in mestoma bolj kompleksna neumetnostna in umetnostna besedila o znanih ali aktualnih temah, ter besedila, v katerih so izražena mnenja, stališča (npr. opis, časopisni članek, strip, zgodba, argumentativno besedilo).

1. tuji jezik (B2)

- » razume glavne ideje v kompleksnejših raznovrstnih neumetnostnih besedilih o obravnavanih konkretnih in abstraktnih temah, v standardnem jeziku;

- » razume avtentična sodobna umetnostna besedila, če so jezikovno manj zahtevna;
- » razume daljša, kompleksna, raznovrstna neumetnostna besedila (opisovalna, razlagalna, utemeljevalna), z bogatim besediščem in v zahtevnejšem standardnem jeziku;
- » razume avtentična sodobna umetnostna besedila različnih zvrsti in tematik.

TVORJENJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak pri dejavnostih tvorjenja razvija zmožnost ustnega in pisnega izražanja, pri čemer razvija in uporablja strategije tvorjenja, ki vključujejo načrtovanje, izvedbo, nadomeščanje, (samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje.

Dijak tvori govorjena in pisna besedila, kot so opis, oris, pismo, prošnja, prijava, pritožba, vabilo, zahvala, opravičilo, krajši in daljši sestavek/esej, poročilo, časopisni članek, povzetek, poizvedovanje, komentar, blog, ocena filma ali knjige, opis postopka, predstavitev, interpretacija in analiza umetnostnega besedila, domišljajska zgodba, brošura, šolsko glasilo.

Za opis pričakovanih ravni zmožnosti tvorjenja gl. tudi lestvici za Splošno ustno izražanje (Svet Evrope, 2023, str. 60) ter Splošno pisno izražanje (Svet Evrope, 2023, str. 65).

USTNO IZRAŽANJE

CILJI

Dijak:

🟢: razvija zmožnost ustnega izražanja v različnih besedilnih vrstah, povezanih z obravnavanimi vsebinami. Pri pripravi ustnih besedil po potrebi v digitalnih okoljih išče podatke, informacije in vsebine ter vrednoti njihovo verodostojnost in zanesljivost,

SC (1.1.1.1 | 4.1.1.1 | 4.1.2.1)

🟢: nadgrajuje in uporablja strategije tvorjenja.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

3. tuji jezik (A1)

» ustno na zelo preprost način opiše npr. sebe, svojo ožjo družino, prijatelje in vsakdanje dejavnosti. Pripoveduje v kratkih povedih s pomočjo vzorcev oz. ustaljenih fraz;

» ustno in v preprostem pogovoru predstavi osebo npr. sebe, svojo ožjo in širšo družino, prijatelje in vsakdanje dejavnosti. Pripoveduje v kratkih povedih z vmesnimi premisleki.

3. tuji jezik (A2)

- » v vnaprej pripravljeni ustni predstavitvi preprosto predstavi različne tematike s svojih interesnih področij kot so družina, prijatelji, šola, šolski predmeti, ljudje, kraji, počitnice, prosti čas, šport. V kratkih povedih preprosto opiše temo in jo nekoliko razloži brez podrobnosti;
- » z nekaj truda in z dokaj jasno izgovarjavo ustno predstavi različne tematike s svojih interesnih področij kot so družina, prijatelji, šola, šolski predmeti, ljudje, kraji, počitnice, prosti čas, šport. Izvede vnaprej pripravljen preprost govorni nastop, predstavitev projekta, poročilo o dogodku in zna po predstavitvi o teh temah preprosto odgovarjati na vprašanja.

2. tuji jezik (B1)

- » z nekaj truda in razmeroma jasno izgovarjavo ustno predstavi različne tematike s svojih interesnih področij. Pri predstavitvi teme navaja manj podrobnosti in uporablja enostavnejše povedi. Izvede npr. govorni nastop, referat, predstavitev projekta, poročilo. Na vprašanja o krovni temi odgovarja z vmesnimi premisleki;
- » z jasno izgovarjavo dokaj podrobno ustno predstavi različne tematike s svojih interesnih področij. Izvede npr. govorni nastop, referat, predstavitev projekta, poročilo, kjer predstavi tudi podrobnosti, in o teh temah dokaj suvereno in tekoče odgovarja na vprašanja.

1. tuji jezik (B2)

- » z dobro izgovarjavo in razmeroma dobrim obvladovanjem jezika ustno predstavi tematike s svojih interesnih področij. V svoji predstavitvi se osredotoči na osnovne informacije in nekoliko manj na kritično oceno ali mnenja. Pri izvedbi govornega nastopa, referata ali poročila je manj suveren v uporabi kompleksnih stavčnih struktur in bogatega besednega zaklada;
- » z jasno izgovarjavo in bogatim besediščem ter uporabo kompleksnih stavčnih struktur natančno in podrobno ustno predstavi različne tematike s svojih interesnih področij. Samostojno interpretira, analizira in vrednoti prebrano literarno delo ali pesem. Samostojno izvede bolj poglobljen govorni nastop, referat, predstavitev projekta ali poročilo, kjer poleg osnovnih informacij predstavi tudi kritično oceno, primerjave in mnenja ter opise podkrepi s primeri in rešitvami.

PISNO IZRAŽANJE

CILJI

Dijak:

🟢: razvija zmožnost pisnega izražanja v različnih besedilnih vrstah, povezanih z obravnavanimi vsebinami. Pri pripravi pisnih besedil po potrebi v digitalnih okoljih išče podatke, informacije in vsebine ter vrednoti njihovo verodostojnost in zanesljivost,

SC (4.1.1.1 | 4.1.2.1 | 1.1.1.1)

🟢: nadgrajuje in uporablja strategije tvorjenja,

I: *tvori domišljjska besedila, preproste pesmi (npr. enajstičko, haiku, oglasna besedila).*

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

3. tuji jezik (A1)

» v zelo preprostem besedilu z enostavnimi povedmi opiše osebo npr. sebe, svojo družino, prijatelje, vsakodnevne dejavnosti, opravke, šport, hobije. Pri pisanju si pomaga z vzorčnim besedilom ali ustaljenimi frazami;

» v preprosto povezanem besedilu z enostavnimi povedmi opiše npr. sebe, svojo družino, prijatelje, vsakodnevne dejavnosti (npr. opravki, šport, hobiji).

3. tuji jezik (A2)

» napiše preprosta kratka besedila o znanih temah, npr. opisi dogodkov, pretekle dejavnosti, počitniški dogodki, opisi krajev, šolske izkušnje, opisi ljudi. Nekatero stavke med seboj poveže s preprostimi vezniki (in, ker, potem). Uporablja osnovno besedišče in strukture;

» napiše krajša besedila o znanih temah (npr. družina, prijatelji, šola, šolski predmeti, ljudje, kraji, počitnice, prosti čas, šport). Stavke med seboj poveže s preprostimi vezniki (npr. in, ker, potem). Uporablja osnovno besedišče in tvori kratke osnovne opise dogodkov, preteklih dejavnosti, osebnih doživetij npr. počitniški dogodki, opisi krajev, šolske izkušnje, opisi ljudi.

2. tuji jezik (B1)

» napiše raznovrstna besedila o znanih temah, npr. zgodbe, opis potovanja, preprosta ocena filma ali knjige, novica, pisne sestavke/eseje o znanih temah. Ponekod so besedila slabše strukturirana in koherentna. Navedene so prednosti in slabosti ter mnenja. Prevladujejo osnovno besedišče in strukture;

- » napiše raznovrstna besedila o znanih temah npr. zgodbe, opis potovanja, preprosto oceno filma ali knjige, novico, pisne sestavke/eseje o znanih temah. Besedila so dokaj dobro strukturirana in koherentna ter vsebujejo prednosti in slabosti ter utemeljitve mnenja. Besedišče in strukture so osnovne, občasno tudi kompleksnejše.

1. tuji jezik (B2)

- » **pisno predstavi raznolike in kompleksnejše teme. Besedila so jasna, vendar manj prepričljiva in manj strukturirana, z manj izraženimi osebnimi stališči in mnenji. Zmožen je podati mnenja in predloge, vendar z omejenim razponom jezikovnih sredstev;**
- » pisno predstavi raznolike in kompleksnejše teme, navaja argumente, primerjave, zaključke in osebna stališča. Besedila so strukturirana, logična in prepričljiva (npr. eseji, poročila, uradna pisma in kritike). Besedišče in strukture so kompleksnejše. Argumentirano razpravlja o temah, podaja mnenja in predlaga rešitve.

INTERAKCIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak pri dejavnostih interakcije razvija zmožnost neposrednega sporazumevanja med dvema ali več osebami. Interakcija poteka ustno, pisno in spletno. Dijak razvija in uporablja interakcijske strategije, kot so prevzemanje vloge govorca (menjava vlog), sodelovanje v pogovoru ter preverjanje razumevanja.

Dijak ustno, pisno in spletno izmenja informacije s sogovornikom oz. sogovorniki (pogovor o hobijih, potovanju, filmu, športni prireditvi, intervju, videoklic, daljši pogovori o različnih temah s podajanjem in utemeljevanjem mnenja), pridobiva storitve in dobrine, izpolni (spletni) obrazec, napiše osebno pismo, uradni dopis, e-sporočilo.

Za opis pričakovanih ravni interakcijske zmožnosti gl. tudi lestvici za Splošno ustno interakcijo (Svet Evrope, 2023, str. 71) ter Splošno pisno interakcijo (Svet Evrope, 2023, str. 81).

USTNA INTERAKCIJA

CILJI

Dijak:

🔵 razvija zmožnost ustne interakcije za sodelovanje v neformalnih in formalnih, zasebnih in javnih pogovorih. Pri tem v spoštljivi in nenasilni komunikaciji sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami,

SC (5.3.4.1 | 1.1.5.1)

🔵 nadgrajuje in uporablja interakcijske strategije.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

3. tuji jezik (A1)

- » na preprost način, z osnovnimi in naučenimi jezikovnimi in nejezikovnimi sredstvi izmenjuje najbolj osnovne informacije o različnih osebah in dogodkih (npr. čas, navodila za pot, barve). Izrazi svoje počutje, predstavi svojo družino in šolo ter se pogovarja o drugih vsakdanjih temah;
- » s preprostimi jezikovnimi in nejezikovnimi sredstvi izmenjuje temeljne informacije in se pogovarja o vsakdanjih temah (npr. v pogovoru opiše svojo družino, se pogovori o svoji šoli). Vključi se v v kratek dialog in se ustrezno odziva v znanih situacijah.

3. tuji jezik (A2)

- » z omejenim naborom jezikovnih sredstev sodeluje v preprostih pogovorih o vsakdanjih temah (npr. učenje, počutje, prosti čas, športne aktivnosti in hrana). in v zelo preprosti formalni izmenjavi mnenj, a ima pri tem občasno težave in potrebuje pomoč sogovornikov;
- » z nekaj truda in jasno izgovarjavo sodeluje v pogovorih o znanih temah, izmenjuje misli in informacije (npr. o družini, hobijih, poklicih, potovanju, aktualnih dogodkih) in se v znanih situacijah primerno odziva (npr. zna povabiti in se opravičiti). Sodeluje v preprostih formalnih pogovorih in pri tem izrazi svoje mnenje z omejenimi osnovnimi jezikovnimi sredstvi.

2. tuji jezik (B1)

- » uporablja razmeroma širok razpon vsakdanjih izrazov in se po kratkem razmisleku vključi v pogovore o znanih temah. Pogosteje prosi za pojasnilo (npr. v situacijah na potovanjih, pri zdravniku);
- » uporablja širok razpon vsakdanjih izrazov in se spontano vključuje v pogovore o znanih temah, občasno prosi za pojasnilo.

1. tuji jezik (B2)

- » uporablja dokaj širok razpon vsakdanjega jezika in se pogovarja o skupnih, znanih in splošnih temah ter o njih razumljivo oblikuje svoje mnenje;
- » z dobronamernim spraševanjem in soglašanjem vzpostavi stik. Vodi daljši pogovor s sogovorci, pri čemer uporablja bogato besedišče in širok nabor jezikovnih sredstev. Ustrezno komentira skupne okoliščine in dogodke. V pogovoru izraža zadržke in obotavljanje, (ne)strinjanje ter prosi, da se upošteva njegovo stališče.

PISNA INTERAKCIJA

CILJI

Dijak:

🟡: razvija zmožnost sodelovanja v pisni komunikaciji z zasebnimi in javnimi naslovniki v obliki medosebnega dopisovanja in podajanja informacij. Pri tem razvija zmožnosti za spoštljivo, nenasilno in učinkovito komunikacijo,

SC (5.2.4.3 | 1.1.5.1)

🟡: nadgrajuje in uporablja interakcijske strategije.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

3. tuji jezik (A1)

- » izpolni preproste obrazce z osnovnimi osebnimi podatki (npr. ime, naslov, starost);
- » posreduje osnovne osebne podatke v kratkih preprostih pisnih sporočilih ali obrazcih (npr. prijavnica, kratko e-sporočilo).

3. tuji jezik (A2)

- » piše in odgovarja na kratka osebna pisma ali sporočila z osnovnimi, neposredno uporabnimi informacijami. Pri tem uporablja omejen nabor enostavnih jezikovnih struktur;
- » piše kratka osebna pisma in sporočila z neposredno uporabnimi informacijami ter nanje ustrezno odgovarja. Obvladuje osnovne oblike pisne komunikacije v znanih situacijah.

2. tuji jezik (B1)

- » sodeluje v pisni komunikaciji z nekoliko preprostejšimi vprašanji in s primernimi, a krajšimi odgovori in mnenji;
- » v pisni komunikaciji posreduje informacije in mnenja o konkretnih in abstraktnih temah, ki so mu znane.

1. tuji jezik (B2)

- » sporoča novice in izraža preprosto mnenje v pisni obliki ter sprejema sporočila drugih. Tvori pisma, v katerih izraža čustva in poudarja osebni pomen dogodkov in doživetij ter z enostavnimi argumenti komentira novice in poglede dopisovalca;
- » učinkovito sporoča novice in izraža mnenja v pisni obliki ter sprejema sporočila drugih. Tvori pisma, v katerih izraža čustva in poudarja osebni pomen dogodkov in doživetij ter s prepričljivimi argumenti komentira novice in poglede dopisovalca.

SPLETNA INTERAKCIJA

CILJI

Dijak:

○: razvija zmožnost spletne izmenjave informacij z osebnega in javnega področja z različnimi naslovniki. Pri tem razvija in uporablja interakcijske strategije, različne digitalne tehnologije ter razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah,

SC (4.2.1.1)

○: za sodelovanje v ustni komunikaciji na daljavo razvija specifični jezikovni repertoar. V interakciji s poznano osebo ali v nekoliko bolj formalnih pogovorih na daljavo svoje vedenje prilagaja pričakovanjem in pravilom, ki veljajo v določeni skupini - upošteva spletni bonton.

SC (4.2.5.1)

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema vsebuje tri skupine ciljev:

- » posredovanje besedila,
- » posredovanje konceptov in posredovanje pri sporazumevanju ter
- » raznojezično in medkulturno zmožnost.

Dijak z razvito posreduvalno, raznojezično in medkulturno zmožnost gradi mostove med jeziki, kulturami, ljudmi ter pomaga oblikovati ali prenesti pomen besedila, v okviru enega jezika ali iz enega jezika v drugega. Pri tem razvija zmožnost posredovanja vsebine besedila, konceptov ter posredovanja pri sporazumevanju in upošteva sporazumevalne potrebe prejemnikov posredovane informacije.

Z učenjem nemščine dijak razvija raznojezično in medkulturno zmožnost, se sporazumeva v več jezikih, izraža naklonjenost, odprtost ter spoštovanje do različnih jezikov in kultur. H gradnji sporazumevalne zmožnosti vsakega posameznika prispevata namreč znanje vseh jezikov in izkušnje s temi jeziki. Raznojezična zmožnost zajema repertoar vseh jezikov, ki jih posameznik zna in uporablja. Ta vključuje materni oz. prvi jezik ter ostale jezike in jezikovne različice.

Za uspešno sporazumevanje je potrebno poznavanje in upoštevanje različnih kultur za strpno in spoštljivo komunikacijo. Z razvijanjem medkulturne zmožnosti dijak razvija zavest o razumevanju »drugosti«, pomenu strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti ter o bogastvu jezikovne in kulturne raznolikosti družbe, v svojem ožjem okolju in širše.

Za opis pričakovanih ravni zmožnosti posredovanja gl. tudi lestvice za splošno posredovanje (Svet Evrope, 2023, str. 90) ter za raznojezično in raznokulturno zmožnost (Svet Evrope, 2023, str. 119–124).

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

POSREDOVANJE

Pri posredovanju dijak ustvarja pogoje za uspešno sporazumevanje med ljudmi, pri katerih je sporazumevanje zaradi jezikovnih, kulturnih ali drugih razlogov oteženo ali onemogočeno. V vlogi jezikovnega posrednika pomaga ljudem pri neposrednem sporazumevanju ali pri razumevanju besedil. S posredovanjem ustvarja pogoje za sodelovanje ter soočanje s (kulturno) občutljivimi situacijami.

Posredovanje predstavlja pomoč pri oblikovanju ali prenosu pomena (besedila, gradiva):

- » v okviru enega jezika ali enega načina (npr. ustnega izražanja),
- » iz enega jezika v drugega (medjezikovno posredovanje) ali
- » iz enega načina v drugega (npr. iz pisnega v govorjeni jezik).

Dijak pri pouku nemščine zna posredovati drugi osebi bistvo govornega ali pisnega besedila v predvidljivih vsakodnevni situacijah v okviru enega jezika ali enega načina, iz enega jezika v drugega ali iz enega načina v drugega. Pri tem uporablja posredovalne strategije za pojasnjevanje pomena in lajšanje razumevanja, aktivira svoj celotni jezikovni repertoar in ostale jezikovne vire.

RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

Za razvijanje raznojezične in medkulturne zmožnosti priporočamo povezovanje in navezovanje na pouk slovenščine (madžarščine, italijanščine), ostalih tujih jezikov in nejezikovnih predmetov. Pri usvajanju novega znanja izhajamo iz obstoječega znanja jezikov in kultur posameznega dijaka. Učitelj v svoj pouk vključi čim več jezikov in kultur ter je zgled raznojezičnega in medkulturnega govorca.

Posredovalna, raznojezična in medkulturna zmožnost se pri pouku nemščine v večini primerov razvijajo in spremljajo, a ne ocenjujejo, saj so merljivi vidiki teh zmožnosti zajeti pri vrednotenju sprejemniške, interakcijske in tvorbnosti. Odnosni vidiki so nemerljivi oz. jih ne moremo ocenjevati (npr. odnos do drugega, strpnost, sočutje, radovednost, odprtost), zato tu ni navedenih standardov znanja. Izjema so standardi za raven B2, ko ima dijak že dovolj jezikovnega znanja, da lahko izrazi osebni odziv na ustvarjalna besedila, jih analizira in kritično vrednoti.

POSREDOVANJE BESEDILA

CILJI

Dijak:

- razvija zmožnost jezikovnega posredovanja besedila in vsebin avdiovizualnih gradiv. Posreduje ključne besede in informacije iz grafičnih, video ali slikovnih prikazov oziroma besedil o obravnavanih vsebinah. Pri tem uporablja vse jezikovno znanje oz. svoj celoten jezikovni repertoar, SC (1.1.3.2)
- razvija strategije za posredovanje besedila (povzemanje, iskanje ključnih informacij, poenostavljanje),
- izraža osebni odziv sogovorcem na ustvarjalna besedila. Pri tem vzpostavlja odnos do kulture in umetnosti, prepoznava lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega, SC (1.3.1.1)
- analizira in kritično vrednoti ustvarjalna besedila in avdiovizualna gradiva.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

1. tuji jezik (B2)

- » se odziva na ustvarjalna besedila tako, da samostojno razvija misli o vsebini besedila in literarnih likih in ter jih podpre z zgledi in primeri;
 - » interpretira vsebino ustvarjalnega besedila glede na širše družbeno in časovno okolje, slog, izrazna sredstva ter pojasni svoja stališča sogovorcem.
1. tuji jezik (B2)
- » analizira in kritično vrednoti ustvarjalna besedila tako, da ob upoštevanju teme, likov, in prizorišča odkriva podrobnosti ter razpravlja o podobnostih in razlikah;
 - » o ustvarjalnem besedilu izrazi utemeljeno mnenje, pri čemer pokaže razumevanje tematskih, strukturnih in oblikovnih prvin. Pri tem se sklicuje na mnenja in argumente drugih.

POSREDOVANJE KONCEPTOV IN POSREDOVANJE PRI SPORAZUMEVANJU

CILJI

Dijak:

O: razvija zmožnost posredovanja konceptov: spodbuja sodelovanje v skupini, sooblikuje ideje in rešitve pri skupinskem delu (npr. naloga, projekt). Pri tem sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami,

SC (5.3.4.1)

O: razvija zmožnost jezikovnega posredovanja pri sporazumevanju, ko gre za sodelovanje v skupini: posreduje bistvo povedanega, ko je treba sogovorniku pojasniti informacijo, ki je ne razume (iz različnih razlogov - jezikovnih, kontekstualnih, kulturnih ipd.). Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise,

SC (5.3.4.2)

O: razvija strategije za posredovanje konceptov in pri sporazumevanju v skupini: sodeluje in moderira, spodbuja druge pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.

RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

CILJI

Dijak:

O: razvija zmožnost prožnega menjavanja jezikov iz svojega raznojezičnega repertoarja, kar mu olajša sporazumevanje v večjezičnem okolju. Pri učenju nemščine uporablja znanje prvega in/ali učnega jezika ter ostalih tujih jezikov; zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi. Pri uporabi gradiv v nemščini in ostalih tujih jezikov se zaveda podobnosti in razlik ter je pozoren tudi pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd.

SC (1.1.3.1 | 1.1.3.2)

O: razvija zavest o različnih kulturnih prepričanjih, vrednotah in praksah. S spoznavanjem in primerjanjem lastne in tujih kultur vzpostavlja odnos do lastne kulture, razvija zavest o vrednosti in različnosti kultur in jezikov za posameznika ter za skupnosti ter tako razvija medkulturno zmožnost. Zaveda se in prepozna raznolikosti v ožjem in širšem okolju okoljih, bogastvo kulturne raznolikosti družbe, pomen strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih kulturnih skupnosti. Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja,

SC (1.3.1.1 | 3.3.1.2 | 2.1.2.1)

I: se sporazumeva v nemščini tudi izven učilnice, npr. na strokovni ekskurziji ali pri sodelovanju v mednarodnem projektu. S sogovorci aktivno uporablja pri pouku pridobljeno znanje v novih avtentičnih situacijah. V mednarodnem sodelovanju se aktivno povezuje z drugimi deležniki v prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost. Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

SC (5.3.5.3 | 2.4.2.1 | 2.3.3.1)

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

OBVEZNO

OPIS TEME

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti vključujejo jezikovno, pragmatično in sociolingvistično zmožnost.

Jezikovna zmožnost pomeni znanje besedišča, slovnice, izgovarjave in pravopisa. Pragmatična zmožnost vključuje poznavanje načel jezikovne rabe, ki omogočajo, da so sporočila organizirana in strukturirana, uporabna za izvajanje sporazumevalnih funkcij ter razvrščena v skladu z interakcijskimi in transakcijskimi poteki. Sociolingvistična zmožnost pomeni zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih okoliščinah.

Jezikovna zmožnost se nanaša torej na jezikovno »pravilno rabo«, na znanje jezika kot sistema, pragmatična zmožnost pa na dejansko rabo jezika pri tvorjenju besedila. Ta vključuje pri tvorjenju besedil sposobnost razvijanja teme, sposobnost prilagajanja jezika novim situacijam in izražanja misli na različne načine (prožnost), sposobnost natančnega podajanja vsebine, sposobnost povezovanja delov besedila ali stavkov (koherentnost in kohezivnost), sposobnost oblikovanja izjav ter lahkotnost izražanja (tekočnost) ter pri interakciji sposobnost menjave vlog in upoštevanja načel sodelovanja.

Za opis pričakovanih ravni sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti gl. tudi lestvice v Skupnem evropskem jezikovnem okviru (Svet Evrope, 2023, str. 125–137).

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti se pri pouku razvijajo celostno, v povezavi z drugimi zmožnostmi, zato so tu opredeljeni standardi vedno del opisnih kriterijev izkazovanja znanja ostalih zmožnostih.

V okviru jezikovne zmožnosti so standardi opredeljeni za:

- » besedišče,
- » slovnično pravilnost,
- » izgovarjavo,
- » pravopis.

V okviru pragmatične zmožnosti so standardi opredeljeni za:

- » razvijanje teme,

- » vsebinsko natančnost,
- » koherentnost in kohezivnost,
- » tekočnost,
- » menjavo vlog in načela sodelovanja.

Sociolingvistična zmožnost je opredeljena kot en standard za rabo jezika v različnih družbenih okoliščinah.

JEZIKOVNA ZMOŽNOST

CILJI

Dijak:

○: širi in pogloblja besedišče, s katerim izraža in uresničuje svoje sporazumevalne potrebe. Pri usvajanju besedišča v nemščini se zaveda podobnosti in razlik med jeziki (učnim, tujim in ostalimi jeziki) in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd.,

SC (1.1.3.1)

○: razvija slovnično pravilno sporazumevanje. Zaveda se podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi slovarjev, prevajalnikov in drugih jezikovnih virov,

SC (1.1.3.1)

○: razvija pomensko ustrezno in razumljivo izgovarjavo, intonacijo, stavčni poudarek in besedni naglas,

○: razvija pravopisno pravilno sporazumevanje.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

3. tuji jezik (A1) - besedišče

- » uporablja posamezne besede in osnovne izraze za posredovanje enostavnih informacij o sebi (npr. ime, starost, kraj bivanja);
- » ima osnovni repertoar, sestavljen iz posameznih besed in fraz, povezanih z določenimi konkretnimi situacijami in vsakdanjimi temami (npr. predstavitev sebe, svoje družine, kraja, šole).

3. tuji jezik (A2) - besedišče

- » ima zadostno besedišče za izražanje osnovnih potreb v vsakdanjih situacijah (npr. osnovni osebni podatki, podatki o družini, šoli, hobijih, kraju);
- » ima ustrezno besedišče, ki se nanaša na najbolj osnovne sporazumevalne potrebe v vsakdanjih situacijah (npr. osnovni osebni podatki, podatki o družini, nakupovanje, neposredno okolje, šola in poklic).

2. tuji jezik (B1) - besedišče

- » ima razmeroma obsežno besedišče s splošnimi vsebinami: osebna identiteta, bivanje in vsakodnevno življenje, potovanja in prosti čas, skrb za zdravje in telesno nego, nakupovanje, potrošništvo in trajnostni razvoj, izobraževanje in delo, javni prostori in storitvene dejavnosti, narava, okolje, digitalizacija, množični mediji, medkulturni vidiki (osnovne značilnosti nemško govorečih kultur), raznojezični vidiki (slovenščina v odnosu do nemščine). Pri izražanju kompleksnejših misli si pomaga s parafraziranjem;
- » ima obsežno in raznoliko besedišče, povezano s splošnimi vsebinami in vsakdanjimi situacijami: osebna identiteta, bivanje in vsakodnevno življenje, potovanja in prosti čas, medosebni odnosi in počutje, skrb za zdravje in telesno nego, nakupovanje, potrošništvo in trajnostni razvoj, izobraževanje in delo, javni prostori in storitvene dejavnosti, narava, okolje in podnebne spremembe, znanost, digitalizacija, tehnologija in množični mediji, medkulturni vidiki (nemško govoreče kulture v primerjavi s slovensko govorečimi kulturami), raznojezični vidiki (slovenščina v odnosu do nemščine, nemščina v odnosu do angleščine in drugih jezikov). Pri izražanju kompleksnejših misli si še pomaga s parafraziranjem.

1. tuji jezik (B2) - besedišče

- » ima širok obseg besedišča za razpravljanje o splošnih vsebinah: medosebni odnosi in počutje, skrb za zdravje in telesno nego, potrošništvo in trajnostni razvoj, izobraževanje in delo, okolje in podnebne spremembe, znanost, digitalizacija, tehnologija in množični mediji, države, raznojezični in medkulturni vidiki (nemščina v odnosu do učnega in drugih jezikov, kulture Slovenije v odnosu do kultur nemškega govornega prostora). Uporablja sopomenke in parafrazira, obvlada osnovne kolokacije, a včasih išče ustrezne izraze;
- » ima širok obseg besedišča za razpravljanje o splošnih vsebinah: medosebni odnosi in počutje, skrb za zdravje in telesno nego, potrošništvo in trajnostni razvoj, izobraževanje in

delo, okolje in podnebne spremembe, znanost, digitalizacija, tehnologija in množični mediji, države, raznojezični in medkulturni vidiki (nemščina v odnosu do učnega in drugih jezikov, kulture Slovenije v odnosu do kultur nemškega govornega prostora). Pri tem učinkovito uporablja sopomenke in parafrazira ter le redko išče ustrezne izraze. Dobro obvlada kolokacije oziroma pogoste stalne besedne zveze. Ustvarjalno uporablja jezik.

3. tuji jezik (A1) - slovnična pravilnost

- » uporabi zelo omejeno število osnovnih jezikovnih struktur. Pogoste napake vplivajo na razumevanje;
- » obvlada majhno število preprostih jezikovnih struktur iz naučenega nabora. Poveže besede z osnovnimi vezniki (npr. *und, oder*). Pogoste napake občasno vplivajo na razumevanje.

3. tuji jezik (A2) - slovnična pravilnost

- » uporabi omejen nabor preprostih jezikovnih struktur. Pogoste sistemske napake lahko vplivajo na razumevanje;
- » pravilno uporabi preproste jezikovne strukture, vendar še vedno dela občasne osnovne sistemske napake. Uporabi najpogostejše veznike (npr. *und, dann*) in preproste stavke poveže v enostavno linearno zgrajeno besedilo. Sporočilnost besedila je kljub občasnim napakam jasna.

2. tuji jezik (B1) - slovnična pravilnost

- » uporabi preproste jezikovne strukture pravilno, vendar še vedno dela določene osnovne sistemske napake. Kljub temu je po navadi jasno, kaj želi izraziti;
- » uporabi najpogostejše povezovalce (*und, dann, weil*), da preproste stavke poveže v enostavno linearno zgodbo. Razmeroma pravilno uporabi širši nabor pogosto rabljenih jezikovnih struktur, povezanih z dokaj predvidljivimi situacijami. Dela sistemske napake, vendar je jasno, kaj želi izraziti.

1. tuji jezik (B2) - slovnična pravilnost

- » razmeroma pravilno uporabi širok nabor pogosto rabljenih jezikovnih struktur, povezanih z dokaj predvidljivimi situacijami. Možne so še sistemske napake, vendar je jasno, kaj želi izraziti;
- » dobro obvlada širok nabor jezikovnih struktur. Občasno se pojavljajo spodrslijaji, nesistemske napake ali manjše nepravilnosti v strukturi povedi.

3. tuji jezik (A1) - izgovarjava

- » izgovarja omejen nabor naučenih besed in fraz tako, da je sporazumevanje mogoče le z dodatno podporo sogovorca (npr. ponovitvijo, parafraziranjem). Napake v izgovarjavi pogosto vplivajo na razumljivost;
- » pravilno izgovarja omejeno število glasov, naučenih besed in fraz. Govor je razumljiv le ob podpori sogovorca.

3. tuji jezik (A2) - izgovarjava

- » **pravilno izgovarja omejeno število glasov, naučenih besed in fraz. Govor je razumljiv le ob podpori sogovorca;**
- » izgovarja znane besede in fraze v preprostih vsakdanjih situacijah. Razumljivost sporočila je občasno otežena (npr. zaradi napačnega besednega naglasa ali stavčnega poudarka).

2. tuji jezik (B1) - izgovarjava

- » **izgovarja besede in stavke dovolj jasno, da ga sogovornik razume, čeprav se pojavljajo napake pri izgovoru posameznih glasov, zlasti v manj znanih besedah. Zaznaven je vpliv drugih jezikov;**
- » izgovarja na splošno razumljivo, čeprav še vedno napačno izgovarja posamezne glasove v manj znanih besedah. Vpliv drugih jezikov je prisoten, a ne ovira komunikacije.

1. tuji jezik (B2) - izgovarjava

- » **v daljšem govoru večinoma jasno artikulira nemške glasove. Občasno prihaja do napačne intonacije ali naglasa zaradi vpliva drugega jezika, a to ne vpliva na razumljivost;**
- » govori tekoče in razločno. Pravilno uporablja intonacijo, naglas in ritem. Vpliv drugih jezikov se zazna, a ne moti komunikacije. Izgovarjava podpira učinkovito sporazumevanje.

3. tuji jezik (A1) - pravopis

- » **dokaj pravilno zapiše nemške črke ter pogosto rabljene znane besede in krajše stavke (svoj naslov, narodnost in druge osebne podatke, imena predmetov, vljudnostnih fraz). Uporablja osnovna ločila (npr. piko, klicaj, vprašaj). Pojavljajo se pomanjkljivosti v zapisu, kar lahko vpliva na razumljivost sporočila;**
- » pravilno zapiše nemške črke, pogosto rabljene znane besede in krajše stavke. Uporablja osnovna ločila in ustrezno oblikuje krajše besedilo. Zapisano vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis in druge napake.

3. tuji jezik (A2) - pravopis

- » **pravilno zapiše nemške črke, pogosto rabljene znane besede, fraze in krajše, preproste stavke. Uporabi osnovna ločila in ustrezno oblikuje krajše besedilo. Zapis lahko vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis in druge napake;**
- » večinoma pravilno zapiše kratke stavke o znanih temah. Napake se še pojavljajo predvsem pri manj znanih besedah ali strukturah, vendar ne otežujejo razumevanja.

2. tuji jezik (B1) - pravopis

- » **večinoma pravilno zapiše kratke stavke o znanih temah. Napake se pojavljajo predvsem pri manj znanih besedah ali strukturah, a ne otežujejo razumevanja;**
- » oblikuje preprosta povezana besedila, v katerih pravilno uporablja ločila, veliko začetnico in osnovna pravopisna pravila. Napake so redke in ne vplivajo na razumljivost besedila. Zapisano lahko vsebuje pomanjkljivosti v manj znanih izrazih.

1.tuji jezik (B2) - pravopis

- » **zapiše povezana in členjena besedila, ki sledijo osnovnim pravopisnim pravilom. Napake (npr. zaradi vpliva maternega jezika) so redke in ne vplivajo na sporočilnost;**
- » pravilno zapiše kompleksnejša in strukturirana besedila. Obvlada pravila ločil, velike začetnice, zapisa stavkov in členitve v odstavke. Besedila so jasna, slovnično in pravopisno ustrezna.

PRAGMATIČNA IN SOCIOLINGVISTIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Dijak:

🟢: razvija zmožnost dejanske rabe jezika pri tvorjenju besedil. Pri tem uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega in prvega tujega jezika,

🔴 (1.1.3.2)

🟢: razvija zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih okoliščinah.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

3. tuji jezik (A1) - razvijanje teme

» poveže naučene fraze in izraze v vsebinsko smiselno zgrajeno kratko besedilo;

» s pomočjo iztočnic tvori kratko preprosto besedilo (npr. opis), ki je ustrezno vsebinsko zgrajeno.

3. tuji jezik (A2) - razvijanje teme

» s pomočjo vizualne podpore ali iztočnic tvori kratko besedilo, ki je vsebinsko smiselno povezano;

» s pomočjo preprostega seznama točk tvori opis ali krajšo zgodbo.

2. tuji jezik (B1) - razvijanje teme

» tvori daljšo smiselno povezano pripoved ali opis, pri tem izhaja iz danih iztočnic;

» tvori daljšo zgodbo ali opis, v katerem si ideje logično sledijo in so med seboj smiselno povezane, navede primere za pomembne točke.

1. tuji jezik (B2) - razvijanje teme

» v razpravi izrazi stališče ter navede prednosti in pomanjkljivosti različnih možnosti;

» v razpravi glavne točke razširja in podpira s prednostmi, pomanjkljivostmi, tehničnimi podrobnostmi in primeri.

3. tuji jezik (A1) - vsebinska natančnost

» na preprost način posreduje sporočila v obliki kratkih in naučenih fraz;

» na preprost način posreduje osebne podatke in informacije o konkretnih potrebah.

3. tuji jezik (A2) - vsebinska natančnost

- » na preprost način posreduje osebne podatke in informacije o konkretnih potrebah;
- » v preprosti in neposredni izmenjavi z omejeno količino podatkov o znanih in vsakdanjih stvareh sporoča tisto, kar želi povedati, v drugih situacijah pa mora praviloma sporočilo okrniti.

2. tuji jezik (B1) - vsebinska natančnost

- » v preprosti in neposredni izmenjavi z omejeno količino podatkov o znanih in vsakdanjih stvareh sporoča tisto, kar želi povedati, v drugih situacijah pa mora praviloma sporočilo okrniti;
- » razumljivo izrazi bistvo tistega, kar želi povedati. Informacije so preproste in nezahtevne.

1. tuji jezik (B2) - vsebinska natančnost

- » posreduje podrobne in kompleksno povezane informacije, v katerih dokaj natančno ubesedi večino vsebin;
- » posreduje podrobne in kompleksno povezane informacije, prilagaja se zahtevnejšim situacijam, v katerih tekoče, spontano in natančno ubesedi večino vsebin.

3. tuji jezik (A1) - koherentnost in kohezivnost

- » poveže besede z zelo osnovnimi linearnimi povezovalci (npr. *und, oder*);
- » poveže besede ali skupine besed z osnovnimi linearnimi povezovalci.

3. tuji jezik (A2) - koherentnost in kohezivnost

- » poveže besede z osnovnimi linearnimi povezovalci v preproste stavke, da tvori opis v obliki preprostega niza točk;
- » uporablja najpogostejše veznike, da preproste stavke poveže v enostavno linearno zgodbo.

2. tuji jezik (B1) - koherentnost in kohezivnost

- » z omejenim naborom kohezivnih sredstev tvori enostavna besedila (npr. opis ali zgodba);
- » z določenim naborom kohezivnih sredstev tvori daljše stavke in jih med seboj poveže, npr. v zgodbo. V besedilu zna vpeljati protiargument (npr. z veznikoma *obwohl* in *trotzdem*).

1. tuji jezik (B2) - koherentnost in kohezivnost

- » razvije jasna in smiselna besedila, v katerih ubesedi razliko med dejstvom in mnenjem. Kljub omejeni uporabi besedilnih povezovalcev svoje povedi poveže v koherenten diskurz;
- » argumentirano in sistematično razvije smiselno besedilo, z razlikovanjem med mnenji in dejstvi. Povedi poveže v jasen in koherenten diskurz.

3. tuji jezik (A1) - menjava vlog in načela sodelovanja

Ni standardov.

3. tuji jezik (A2) - menjava vlog in načela sodelovanja

- » s pomočjo naučenih izrazov začne, vzdržuje in konča preprost kratek pogovor o vsakdanjih vsebinah, pri čemer mora biti sogovornik vseskozi podporen in sodelovalen;
- » začne, vzdržuje in konča preprost pogovor o različnih vsakdanjih vsebinah.

2. tuji jezik (B1) - menjava vlog in načela sodelovanja

- » začne, vzdržuje in konča preprost pogovor o različnih vsakdanjih vsebinah;
- » sodeluje v pogovoru o različnih vsebinah, poseže vanj ter prevzame vlogo govorca.

1. tuji jezik (B2) - menjava vlog in načela sodelovanja

- » sodeluje v pogovoru o različnih vsebinah, poseže vanj ter prevzame vlogo govorca;
- » v pogovoru o širokem razponu vsebin učinkovito menjuje vloge, ustrezno poseže v razpravo in pri tem uporabi primerna jezikovna sredstva.

3. tuji jezik (A1) - sociolingvistična zmožnost

- » z najpreprostejšimi vsakdanjimi vljudnostnimi frazami vzpostavi osnovne družbene stike (npr. pozdravi ob prihodu in odhodu, se predstavi, se zahvali);
- » v osnovnih družbenih stikih uporablja najpreprostejše vljudnostne fraze (npr. pozdravi in se posloviti, se zahvali, prosi za kaj, se predstavi, opraviči).

3. tuji jezik (A2) - sociolingvistična zmožnost

- » obvlada zelo kratke družbene izmenjave, uporablja vsakdanje vljudne pozdrave in nagovore. Povabi, predlaga, se opraviči in se na povabila in predloge drugih odzove;
- » prepozna družbene in kulturne norme ter pravila. Vzpostavi in vzdržuje družbene stike, pri čemer uporablja preproste pogoste izraze in osnovne vzorce.

2. tuji jezik (B1) - sociolingvistična zmožnost

- » ustrezno uporablja primeren razpon situaciji primernih jezikovnih sredstev za sporazumevanje. Spodrsrlaji so redki, saj ustrezno uporablja konvencije vljudnega sporazumevanja;
- » uporablja širok razpon jezikovnih funkcij in se odziva nanje. Zaveda se pravil vljudnega sporazumevanja in najpomembnejših razlik v običajih, rabah, stališčih, vrednotah in prepričanjih.

1. tuji jezik (B2) - sociolingvistična zmožnost

- » večinoma ustrezno interpretira sociokulturne/sociolingvistične signale ter se nanje primerno odzove. Svoje izražanje prilagaja v skladu z ustreznim registrom na različnih stopnjah formalnosti (neformalna, nevtralna, formalna), vendar pa tega ne stori vedno ustrezno;
- » izraža se jasno, vljudno in različnim situacijam primerno. Tako v formalnem kot neformalnem položaju vzpostavlja in vzdržuje ustrezen register.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

- » Candelier, M., Camilleri, A., Castellotti, V., De Pietro, J. F., Lőrincz, I., Meißner, F.-J., Noguerol, A., in Schröder-Sura, A. (2017). *ROPP, referenčni okvir za pluralistične pristope k jezikom in kulturam: zmožnosti in viri*. Svet Evrope in Zavod RS za šolstvo.
<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/j57niv0>
- » *Jeziki štejejo: priročnik dobre prakse* (1. elektronska izd.). (2021). Znanstveno raziskovalno središče, Annales ZRS; Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wz9gjbX>
(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wz9gjbX>)
- » CROMO (2007). *Medkulturni čezmejni modul – dopolnilo Evropskemu jezikovnemu listovniku 15+*. Österreichisches Sprachen-Kompetenz-Zentrum, Agenzia Nazionale per lo Sviluppo dell'Autonomia Scolastica, Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/mp2x96I>
- » Hufeisen, B., in Neuner, G. (2003). *Mehrsprachigkeitskonzept – Tertiärsprachenlernen – Deutsch nach Englisch*. Evropski center za moderne jezike, Svet Evrope.
- » *Jeziki štejejo: priročnik dobre prakse* (1. elektronska izd.). (2021). Znanstveno raziskovalno središče, Annales ZRS; Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wz9gjbX>
- » Kač, L. (2022). Raznojezične učne ure so s pomočjo Referenčnega okvira za pluralistične pristope k jezikom in kulturam so več kot samo učenje jezikov. *Obrazi več-/raznojezičnosti*, Pedagoški inštitut, 107-130. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/vh30eph>
(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/vh30eph>)
- » Medkulturni in večjezični pristopi pri pouku, Gradivo z usposabljanja učiteljev, 26.10.2017, Zavod RS za šolstvo, MIZŠ. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/da41q9b>
- » Pedagoški forum ZRSŠ ob evropskem dnevu jezikov, prispevki učiteljev o izvedenih večjezikovnih in medkulturnih učnih dejavnostih. <http://www.zrss.si/evropski-dan-jezikov/>
- » Puklavec, N., Enčeva, M., in Mulej, S. (2006): *Evropski jezikovni listovnik za srednješolce v starosti od 15 do 19 let*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Založba Tangram.
<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/z5fl7hw>

- » *Svet Evrope (2023). Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (Spletna izd.).* Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
<https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf> (<https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>)
- » *Večjezične dejavnosti v šoli in vrtcu: zbirka primerov iz prakse: projekt Jeziki štejejo (JeŠT) (2022).* Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rmco26w>
(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rmco26w>)

POSREDOVANJE BESEDILA

- » Candelier, M., Camilleri, A., Castellotti, V., De Pietro, J. F., Lőrincz, I., Meißner, F.-J., Noguerol, A., in Schröder-Sura, A. (2017). *ROPP, referenčni okvir za pluralistične pristope k jezikom in kulturam: zmožnosti in viri.* Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/j57niv0>
- » CROMO. 2007: *CROMO: Medkulturni čezmejni modul – dopolnilo Evropskemu jezikovnemu listovniku 15+.* Gradec/Trst/Ljubljana: Österreichisches Sprachen-Kompetenz-Zentrum, Agenzia Nazionale per lo Sviluppo dell'Autonomia Scolastica, Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/mp2x96l>
- » Fidler, Soča (ur.), 2004: *Ja-Ling Comenius – Janua Linguarum – Vrata v jezike: Jezikovno in medkulturno uzaveščanje v osnovni šoli.* Priročnik za učitelje. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- » *Jeziki štejejo: priročnik dobre prakse* (1. elektronska izd.). (2021). Znanstveno raziskovalno središče, Annales ZRS; Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wz9qjbx>
- » Kač, L. (2022). Raznojezične učne ure so s pomočjo Referenčnega okvira za pluralistične pristope k jezikom in kulturam več kot samo učenje jezikov = Plurilingual lessons with the Framework of References for Plurilingual Approaches are more than only languages learning. V *Obrazi več-/raznojezičnosti: [znanstvena monografija]* (str. 107–130). Pedagoški inštitut. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/vh30eph>
- » Medkulturni in večjezični pristopi pri pouku, Gradivo z usposabljanja učiteljev, 26. 10. 2017, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, MIZŠ, <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/da41q9b> (11.10.2024).
- » Pedagoški forum ZRSŠ ob evropskem dnevu jezikov, prispevki učiteljev o izvedenih večjezikovnih in medkulturnih učnih dejavnostih, <http://www.zrss.si/evropski-dan-jezikov/> (11. 10. 2024).
- » Puklavac, Nada, Milka, Enčeva, Sabina, Mulej, 2006: *Evropski jezikovni listovnik za srednješolce v starosti od 15 do 19 let.* Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport in Založba Tangram. Dostopno na <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/z5f17hw> (24.1.2025).
- » *Večjezične dejavnosti v šoli in vrtcu: zbirka primerov iz prakse: projekt Jeziki štejejo (JeŠT)* (1. izd., str. 108). (2022). Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rmco26w>

PRILOGE

PRILOGE PO POGLAVJIH

SPREJEMANJE

Cilj

» [https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/SEJO-opisniki za SPREJEMANJE.xlsx](https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/SEJO-opisniki%20za%20SPREJEMANJE.xlsx)

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

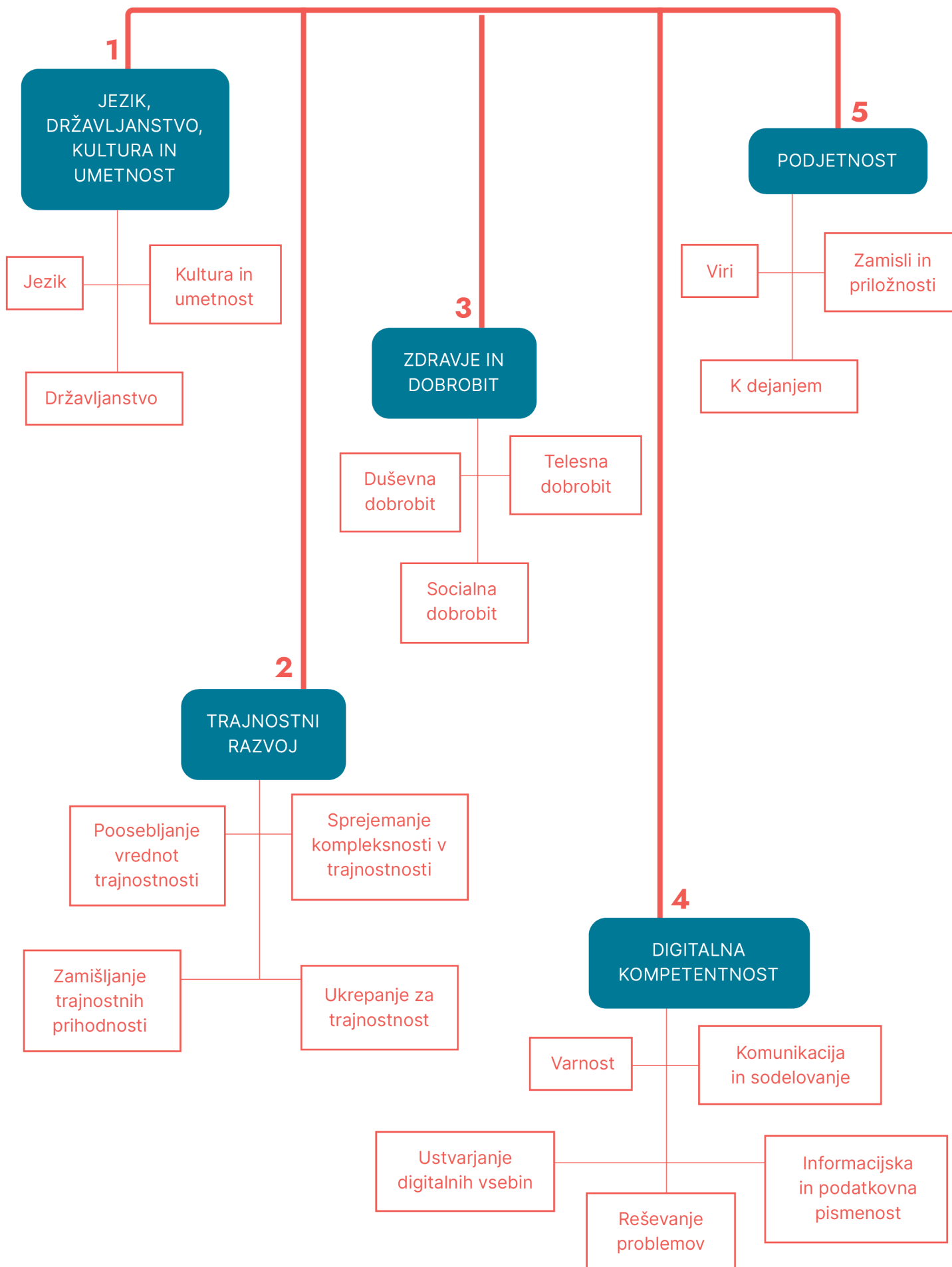
» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/ROPP_opisniki-objava.xlsx

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

Opisni kriteriji

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Nabor_slovnicnih_struktur_za_gimnazijski_program_-_nemščina.pdf

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega. itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družben položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznavna raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.) tako, da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepozna avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev. 5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva. 5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog. 5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti. 5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju). 5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost). 5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt. 5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidnim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši. 5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. 5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev. 5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje. 5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah. 5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.